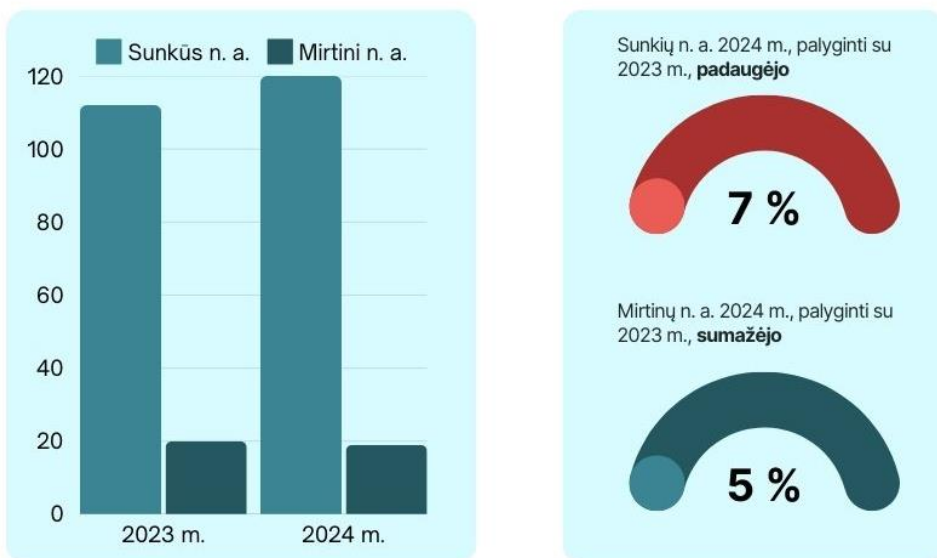

2024 m. darbe žuvo 19 žmonių, dar 120 sunkiai sužalota

Išankstiniais duomenimis, 2024 m., neįskaičiuojant žuvusiųjų per eismo įvykius, darbo metu įvyko 19 mirtinų nelaimingų atsitikimų, o sunkius sužalojimus patyrė 120 darbuotojų. Atitinkamai per 2023 m. buvo gauta 20 pranešimų apie įvykius darbe, dėl kurių darbuotojai mirė, ir 112 pranešimų apie įvykius darbe, dėl kurių buvo sunkiai pakenkta darbuotojų sveikatai. Mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe skaičius 2024 m., palyginti su 2023 m., sumažėjo 1 atveju (arba 5 proc.), o sunkių padidėjo 8 atvejais (arba 7 proc.).

Nors pastaraisiais metais nelaimių darbe po truputį mažėja, bet per 2024 m. net du kartus buvo fiksuotas mirtinų ir sunkių nelaimingų atsitikimų darbe protrūkis – per birželio ir liepos mėnesius įvyko 4 mirtini ir 18 sunkių nelaimingų atsitikimų darbe, o spalio pradžioje per savaitę darbe žuvo net 3 darbuotojai.

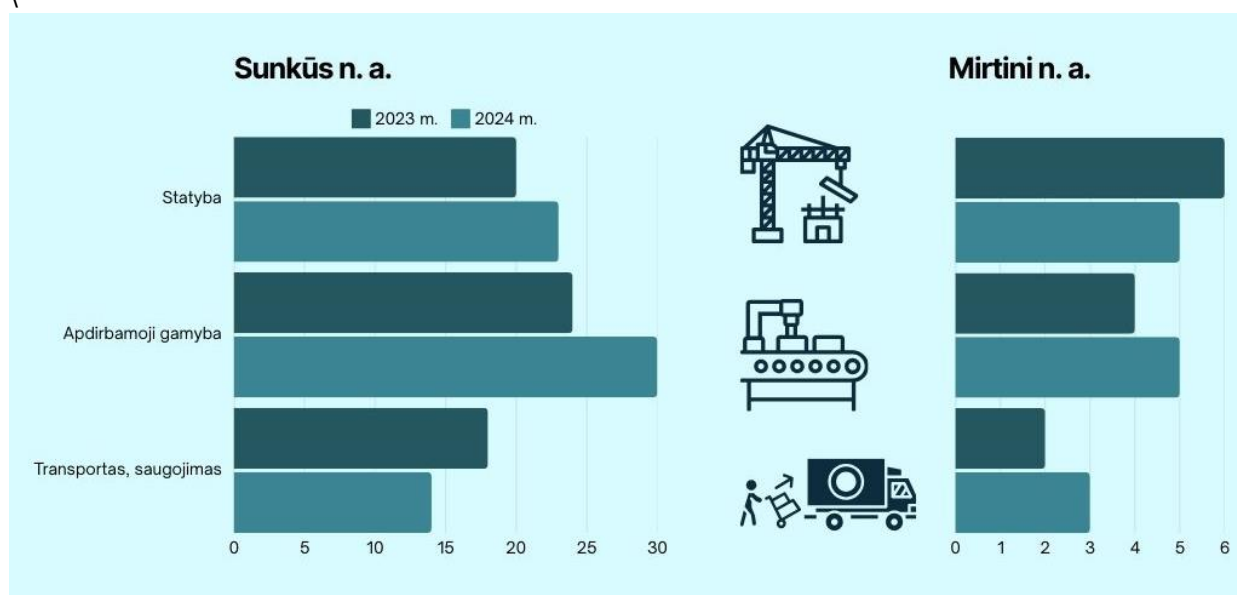
1 pav. Nelaimingų atsitikimų darbe pokytis**Sandėliavimo, transportavimo, pakrovimo, iškrovimo darbai buvo patys pavojingiausi**

Pavojingiausi darbai, kuriuos vykdant nelaimingų atsitikimų įvyko daugiausia, – sandėliavimo, transportavimo, pakrovimo, iškrovimo darbai (juos atliekant įvyko 4 mirtini ir 28 sunkūs nelaimingi atsitikimai darbe), statybos ir remonto (4 mirtini ir 24 sunkūs nelaimingi atsitikimai), medienos apdorojimo ir susiję darbai (1 mirtinas ir 6 sunkūs), žemės ūkio darbai (10 sunkių), techninių priemonių, mechanizmų aptarnavimo darbai (2 mirtini ir 6 sunkūs), miško kirtimo darbai (1 mirtinas ir 2 sunkūs).

Palyginti su 2023 m., mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe skaičius sumažėjo statybos (nuo 6 iki 5 atvejų), žemės ūkio (nuo 4 atvejų iki 1), miškininkystės (nuo 3 iki 1 atvejo) įmonėse. Didmeninės

ir mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių remonto įmonėse mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe skaičius išliko nepakitęs (1 mirtinas atvejis), o po 1 atvejį padidėjo apdirbamosios gamybos (nuo 4 iki 5), transporto ir saugojimo (nuo 2 iki 3), kasybos (nuo 0 iki 1) ir elektros, dujų, garo tiekimo ir oro kondicionavimo (nuo 0 iki 1) įmonėse.

2 pav. Trys ekonominės veiklos rūšys, kuriomis užsiimančiose įmonėse įvyksta daugiausia nelaimingų atsitikimų

Darbuotojai nesirūpina savo saugumu

Nors nelaimingų atsitikimų darbe tyrimai dar nėra iki galo baigti, pagrindiniai nelaimės lėmę veiksniai kartojasi ir kasmet išlieka labai panašūs: 3 darbuotojai žuvo ir net 42 patyrė sunkias traumas nukritę iš aukščio, 5 darbuotojai žuvo ir 7 buvo sunkiai traumuoti krentančių daiktų, virstančių medžių ar užpilti žemių, net 20 sunkių nelaimingų atsitikimų darbe ir 1 mirtinas įvyko darbuotojams paslydus, atsitrenkus ar užkliuvus ir nugriuvus būnant įmonės teritorijoje, 2 darbuotojai žuvo įvykus sprogamams, 11 darbuotojai patyrė sunkius ir 2 darbuotojai mirtinus sužalojimus dėl veikiančių mechanizmų, 5 darbuotojai patyrė sunkias traumas dirbdami su galvijais, 1 darbuotojas mirtinai užduso įkritis į pjuvenų bokštą. Nemažai nelaimingų atsitikimų įvyko dirbant su krautuvais (3 sunkūs ir 2 mirtini), taip pat 2 darbuotojai patyrė sunkias traumas svetimkūniams patekus ar užtiškus į akis dirbant be apsauginių akinių.

Tirdami nelaimingų atsitikimų priežastis VDI inspektoriai nustato, kad daugiausia mirtinų ir sunkių nelaimingų atsitikimų įvyksta dėl nepakankamos darbuotojų saugos ir sveikatos vidinės kontrolės, netinkamo profesinės rizikos vertinimo, netinkamo darbų organizavimo arba naudojamų netinkamų darbo priemonių, be to, dažnai ir patys darbuotojai nesilaiko darbuotojų saugos ir sveikatos taisyklių ar instrukcijų ir taip rizikuoja savo sveikata bei gyvybe.

„Labai apmaudu, kad didžiosios dalies kritimų iš aukščio ir nelaimių atliekant krovos darbus buvo galima išvengti, jeigu darbdaviai būtų skyrę pakankamai dėmesio darbuotojų saugai ir sveikatai užtikrinti, tinkamai juos instruktavę, o darbuotojai savo ruožtu būtų atsakingiau įvertinę rizikas ir tinkamai naudoję apsaugos priemones. Rūpinantis sauga darbe labai svarbu atsižvelgti į įvairius

faktorius, pavyzdžiui, kad saugai įtakos turi ne tik darbo aplinka, bet ir oro sąlygos. Vasarą didelis karštis gali lemti perkaitimą, išsiblaškimą, dėl smarkaus lietaus ar vėjo kyla nestabilumo rizika ir pan. Tad darbdaviams reikėtų atsakingai įvertinti kiekvieną konkrečią situaciją ir galbūt kai kuriuos darbus organizuoti kitu laiku“, – pabrėžia Darbuotojų saugos ir sveikatos skyriaus vedėjas-vyriausiasis darbo inspektorius Saulius Balčiūnas.

Džiugu, kad bent svaigalai nėra pagrindinė nelaimingų atsitikimų priežastis – 2024 m. įvykių darbe metu tarp žuvusių nustatytas 1 neblaivus, tarp sunkiai nukentėjusių 3 neblaivūs darbuotojai. Palyginimui, 2023 m. įvyko 4 mirtini ir 2 sunkūs nelaimingi atsitikimai darbe, kurių metu nukentėjo neblaivūs darbuotojai.

Kita džiuginanti tendencija – tris metus iš eilės jauni darbuotojai (iki 18 metų amžiaus) darbe nepatyrė sunkių ar mirtinų nelaimingų atsitikimų. „Viliuosi, kad jaunoji darbuotojų karta išliks budri ir atsakingai vertins darbo vietoje tykančias rizikas“, – sako S. Balčiūnas.

„Apskritai neramina pastarųjų kelių metų tendencija, kad darbuotojai atsainiai žiūri į savo saugą ir nesilaiko elementarių saugumo reikalavimų. Ištyrę sunkius nelaimingus atsitikimus, nustatome, kad net apie 70 proc. sunkių sužalojimų darbe įvyksta dėl paties darbuotojo neatsargaus elgesio, – akcentuoja S. Balčiūnas. – Šiais metais labai linkiu visiems darbuotojams prieš pradėdant bet kokius didesnės rizikos darbus labai atsakingai įvertinti situaciją, jeigu reikia pasikonsultuoti su atsakingu vadovu, ir tik tada veikti.“

Kaip išvengti nelaimių darbe?

Darbai aukštyje yra viena iš pavojingiausių veiklos sričių, kurioje nelaimingų atsitikimų pasekmės yra skaudžiausios – dažniausiai besibaigiančios darbuotojų žūtimi arba sunkiais sužalojimais. VDI yra parengusi [interaktyvias rekomendacijas](#), kurios yra skirtos kritimo iš aukščio prevencijai statybos sektoriuje užtikrinti, bet aktualios ir atliekant kitus darbus aukštyje, pavyzdžiui, kraunant prekes sandėlyje ar valant pastatų langus. Taip pat galite pasižiūrėti kitas aktualias [metodines rekomendacijas ir atmintines](#), susijusias su darbais aukštyje ir krovos darbais.

Primename, kad Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme yra numatyta, kad galima atsisakyti dirbti, jei nesudarytos tinkamos, saugios ir sveikatai nekenksmingos darbo sąlygos, nesilaikoma darbuotojų saugos reikalavimų, ir apie tai informuoti VDI.

VDI ragina pranešti apie galimus pažeidimus darbe, pavyzdžiui, netinkamas darbo sąlygas, neišmokamą darbo užmokestį, piktnaudžiavimą darbe bei poilsio laiku ir pan. Apie nesudaromas darbo sutartis anonimiškai galima pranešti telefonu + 370 5 213 9772.

Kontaktams:

komunikacija@vdi.lt
mob. +370 698 73 025

Lietuvos Respublikos valstybinė darbo inspekcija
prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
Algirdo g. 19, LT-03607 Vilnius
www.vdi.lt